

УДК 657.1:331.1

Попкова О. О.

Львівська комерційна академія

МЕТОДИКА ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ
НА БУДІВЕЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ ЗГІДНО З П(С)БО

Розглядається облік витрат на оплату праці будівельного підприємства за видами будівельних робіт. Запропоновано структуру аналітичного обліку витрат на оплату праці для будівельного підприємства.

Ключові слова: витрати на оплату праці, облік заробітної плати.

Постановка проблеми. Будівельна галузь є однією з галузей матеріального виробництва, яка динамічно розвивається в останні роки. Особливості, зумовлені характером будівельної продукції, справляють істотний вплив на порядок ведення бухгалтерського обліку в даній галузі. До найбільш істотних з них можна віднести територіальну відособленість об'єктів будівництва, багато в чому індивідуальний характер будівельного виробництва, тривалість проектування і будівництва об'єкта, різноманіття видів будівельно-монтажних робіт під час будівництва об'єкта. Перелічені особливості обумовлюють специфічний порядок обліку собівартості будівельних робіт, до складу якої входять витрати на оплату праці. Недостатність аналітичності інформації призводить до не достовірного визначення собівартості окремих видів будівельних робіт в частині витрат на оплату праці, що у свою чергу дає не повну інформацію про собівартість об'єкта будівництва у цілому. Ефективна організація методики обліку витрат на оплату праці стає нагальною проблемою багатьох будівельних організацій, що вимагає оперативного вирішення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання методики бухгалтерського обліку витрат на оплату праці на підприємствах, зокрема будівельних розглядали численні науковці, серед яких Бутинець Ф.Ф., Крупка Я.Д., Задорожній З.В., Мельник Р.О., Саух І.В., Покатаєва О.В., Кошулинська Г.О., Старченко Н.М., Єремян О. М. та ін. [1; 4; 5; 6; 7]. Проте, на нашу думку, питанню аналітичного обліку витрат на оплату праці будівельних підприємств приділено недостатньо уваги.

Мета статті. Метою написання даної статті є дослідження особливостей методики аналітичного обліку витрат на оплату праці робітників на будівельному підприємстві й надання рекомендацій щодо її покращення.

Виклад основного матеріалу. Процес будівництва характеризується різноманіттям будівельно-монтажних робіт: будівельні, монтажні, роботи по капітальному ремонту, пусконаладжувальні, бурові, геологорозвідувальні та інші роботи. Собівартість нового об'єкта формується за рахунок витрат, пов'язаних з використанням у процесі будівництва машин і механізмів, прямих матеріальних затрат, витрат на оплату праці та відрахувань на соціальне страхування, використання інших виробничих ресурсів. При цьому однією з основних статей калькулювання собівартості будівельно-монтажних робіт є витрати на оплату праці.

Бухгалтерський облік витрат на оплату праці (нарахування заробітної плати), згідно Плану рахунків, ведеться на рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». У даному рахунку передбачено три субрахунки:

- 1) 661 «Розрахунки за заробітною платою»;
- 2) 662 «Розрахунки з депонентами»;
- 3) 663 «Розрахунки за іншими виплатами».

Діюча модель аналітичного обліку витрат на оплату праці, встановлена законодавством, завжди являлася об'єктом для дискусій більшістю вчених. У таблиці 1 відібрано основні пропозиції вчених щодо удосконалення структури рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», аналітики на субрахунках четвертого та п'ятого порядків.

Таблиця 1
Структура рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» поглядами вчених

Вчені / рахунки	Покатаєва О.В., Кошулинська Г.О. [5]	Старченко Н.М. [7]	Єремян О. М. [1]
661	Розрахунки за заробітною платою	Розрахунки за заробітною платою	Розрахунки за заробітною платою
6611	Розрахунки за нарахованими виплатами	Поточні виплати	Поточні виплати
66111	Поточні виплати	Заробітна плата за окладами і тарифами	Заробітна плата за окладами і тарифами
66112	Заробітна плата за окладами і тарифами	Інші нарахування з оплати праці	Інші нарахування з оплати праці
66113	Інші нарахування з оплати праці	Виплати за невідпрацьований час	Виплати за невідпрацьований час
66114	Виплати за невідпрацьований час	Премії та інші заохочувальні виплати	Премії та інші заохочувальні виплати
66115	Премії та інші заохочувальні виплати		
66116	Комісійні винагороди		
6612	Виплати при звільненні	Виплати при звільненні	Виплати при звільненні
6613	Виплати після закінчення трудової діяльності	Інші виплати працівникам	Виплати після закінчення трудової діяльності
6614	Розрахунки за виплатою відпускних		Виплати інструментами власного капіталу
6615			Інші довгострокові виплати

Запропоновані вченими структури мають місце на існування, якщо вони налаштовані на певну специфіку діяльності окремого підприємства. Проте, для підприємств будівельної галузі вони будуть недостатніми.

Враховуючи особливості діяльності будівельних підприємств, нами були виділені основні види робіт, на яких спеціалізуються дані підприємства (рис. 1).

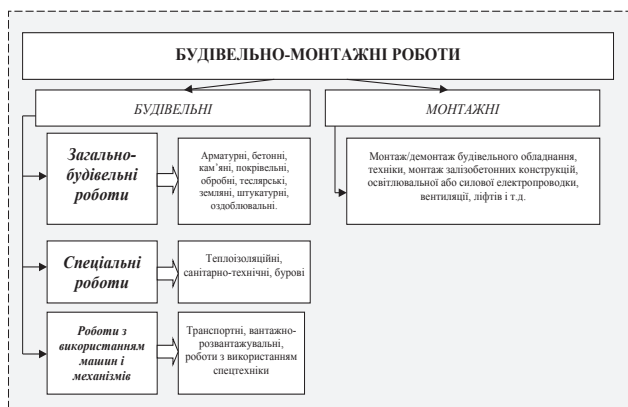


Рис.1. Основні напрями будівельних робіт на досліджуваних підприємствах

Проблемою, що виникла на практиці, є те, що у більшості будівельних підприємств не ведеться аналітика витрат у розрізі будівельно-монтажних робіт. Бухгалтерія не володіє інформацією щодо величини витрат на оплату праці, які було понесено на той чи інший вид робіт. Дана проблема обумовлюється тим, що бухгалтерський облік витрат на оплату праці ведеться за стандартною схемою, передбаченою П(С)БО. Лише на окремих підприємствах обліковою політикою визначено поділ заробітної плати на основну та додаткову, і, відповідно, відкриття до рахунку 661 «Розрахунки за заробітною платою» субрахунки четвертого порядку, а саме:

- 6611 «Основна заробітна плата»;
- 6612 «Додаткова заробітна плата».

Проте, навіть цього недостатньо для охоплення всіх аспектів обліку витрат на оплату праці при різноманітності видів будівельно-монтажних робіт. Для вирішення даної проблеми, нами було запропоновано наступну структуру рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», яка є допоміжним механізмом розрахунку собівартості робіт у частині витрат на оплату праці (Рис. 2).

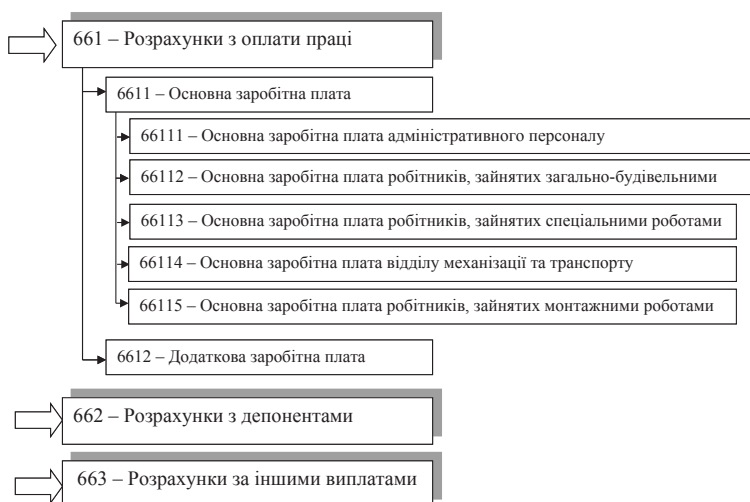


Рис. 2. Пропонована структура рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» будівельного підприємства

Як видно з рис. 2, поділ рахунку 661 «Розрахунки за заробітною платою» був здійснений на дві складові, які є звичними для більшості підприємств, проте доповнений субрахунками, що відповідають меті нашого дослідження.

Отже, по кредиту рахунку 66111 «Основна заробітна плата адміністративного персоналу» відображаються витрати на оплату праці апарату управління будівельного підприємства. Сюди входять: заробітна плата директора, бухгалтерії, керівників підрозділів, менеджерів та ін. офісного персоналу.

Витрати на оплату праці робітників, зайнятих загальнобудівельними роботами відображаються по кредиту рахунку 66112 «Основна заробітна плата робітників, зайнятих загальнобудівельними роботами». Сюди відносяться суми заробітної плати бетонярів, арматурників, робітників, що виконують кам'яні, оздоблювальні, земляні та інші роботи. Оскільки загальнобудівельні роботи охоплюють у собі низку інших напрямів робіт, на нашу думку, доцільно буде до даного субрахунку ввести додаткове субконто – види робіт. Це дозволить з високою мірою точності відобразити суму витрат на оплату праці по певному виду робіт, а також інформацію про кількість робітників однієї кваліфікації, що у свою чергу дає оцінку потужності підприємства щодо його персоналу.

На рахунку 66113 «Основна заробітна плата робітників, зайнятих спеціальними роботами» відображають заробітну плату, нараховану за теплоізоляційні та санітарно-технічні роботи, бригади за буріння і кріплення стовбура свердловини, а також за виконання підготовчо-заклучних операцій.

Витрати на оплату праці машиністів колісних і гусеничних тракторів, що беруть участь у технологічному процесі будівельно-монтажних робіт, машиністів автомобільних кранів, помічники машиністів, водіїв, вантажників відображаються в обліку за кредитом рахунку 66114 «Основна заробітна плата відділу механізації та транспорту».

Монтаж устаткування є досить трудомістким виробництвом. Рівень ручної праці досягає 50%, тому у витратах на монтаж устаткування питома вага витрат на оплату праці набагато вища, ніж в цілому по будівництву. Лише основна заробітна плата виробничих робітників при монтажі обладнання в середньому складає 40%. Тому заробітна плата монтажних робітників потребує обліку на окремому субрахунку, у якому відображається сума за виконання підготовчих і пусконаладжувальних робіт, аналітичний облік яких ведеться по кредиту рахунку 66115 «Основна заробітна плата робітників, зайнятих монтажними роботами».

Вважаємо, що поділ додаткової заробітної плати за видами робіт є недоцільним, оскільки вона носить нерегулярний характер.

Загалом, запропонована структура аналітичного обліку витрат на оплату праці передбачає формування облікової інформації щодо оплати праці за виконання окремих видів робіт, а також зарплату допоміжного та адміністративного персоналу.

Висновки і пропозиції. На основі проведеного дослідження доведено, що запропонована законодавством модель аналітичного обліку витрат на оплату праці є недосконалою, про що також свідчать численні праці інших науковців. Будівельна галузь характеризується різними видами будівельних робіт, які потребують досконалого обліку. Запропонована модель аналітичного обліку дозволить відслідковувати витрати на оплату праці по окремому виду робіт, що у свою чергу дасть більш точну інформацію для формування собівартості будівельного об'єкту.

Список літератури:

1. Єремян, О. М. Вдосконалення системи обліку та оптимізація оподаткування розрахунків з оплати праці в сучасних умовах розвитку ринкових відносин [Текст] / О. М. Єремян // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2009. – № 1. – С. 116-119.
2. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995р. №108/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>.
3. Інструкція зі статистики заробітної плати : Затверджена Наказом Міністерства статистики України від 13 січня 2004 року № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Облік в будівництві: підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Р. О. Мельник ; М-во освіти і науки України ; ТДЕУ. – Т. : Екон. думка, 2005. – 606 с.
5. Покатаєва О. В., Шляхи вдосконалення системи оплати праці на підприємстві [Текст] / О. В. Покатаєва, Г. О. Кошунинська // Держава та регіони. – 2010. – № 3. – С. 138-140.
6. Саух І. В. Витрати на оплату праці: економічна сутність / І. В. Саух // Вісник ЖДТУ / Економічні науки. – 2010. – № 4(54). – С. 288.
7. Старченко Н. М. Удосконалення методики обліку виплат працівникам в бюджетних установах [Текст] / Н. М. Старченко // Збірник наукових праць. Економічні науки. – Серія «Облік і фінанси». – № 9(33), Ч. 3. – 2012.

Попкова Е. А.

Львовская коммерческая академия

МЕТОДИКА УЧЕТА РАСХОДОВ НА ОПЛАТУ ТРУДА НА СТРОИТЕЛЬНОМ ПРЕДПРИЯТИИ СОГЛАСНО СО СТАНДАРТАМИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА

Резюме

Рассматривается учет расходов на оплату труда строительного предприятия за видами строительных работ. Предложена структура аналитического учета расходов на оплату труда для строительного предприятия.

Ключевые слова: расходы на оплату труда, учет заработной платы.

Popkova O. O.

Lviv Commercial Academy

METHOD OF ACCOUNTING THE LABOR COSTS IN BUILDING INDUSTRIES IN ACCORDANCE WITH ACCOUNTING STANDARTS OF UKRAINE

Summary

We considered the accounting for labor costs in building industries by types of construction works. It was suggested the structure of analytical accounting of labor costs for building companies.

Key words: accounting for labor costs, accounting payroll.